

Zadeva C-584/23

**Povzetek predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 98(1)
Poslovnika Sodišča**

Datum vložitve:

21. september 2023

Predložitveno sodišče:

Juzgado de lo Social n° 3 de Barcelona (Španija)

Datum predložitvene odločbe:

18. september 2023

Tožeci stranki:

Asepeyo Mutua Colaboradora de la Seguridad Social n.º 151

KT

Tožene stranke:

Instituto Nacional de la Seguridad Social (INSS)

Tesorería General de la Seguridad Social (TGSS)

Alcampo S. A., pravna naslednica družbe Supermercados Sabeco,
S. A.

Predmet postopka v glavni stvari

Socialna varnost – Nesreča pri delu – Pokojnina zaradi popolne trajne nezmožnosti za delo kot posledice nesreče pri delu – Izračun pokojnine – Osnova za izračun v primeru skrajšanega delovnega časa zaradi varstva otroka – Načelo enakega obravnavanja moških in žensk na področju socialne varnosti – Posredna diskriminacija na podlagi spola

Predmet in pravna podlaga predloga za sprejetje predhodne odločbe

Predlog za sprejetje predhodne odločbe v zvezi z razlago – Člen 267 PDEU – Skladnost vrste nacionalnih določb s področja socialne varnosti s primarnim

pravom Unije ter direktivama 79/7/EGS in 2006/54/ES – Posredna diskriminacija na podlagi spola

Vprašanja za predhodno odločanje

1. Ali je špansko pravilo o izračunu osnove za dajatve v primeru trajne nezmožnosti za delo kot posledice nesreče pri delu, določene v členu 60 uredbe z dne 22. junija 1956, ker naj bi šlo za primer posredne diskriminacije na podlagi spola, saj v večini primerov ženske skrajšajo delovni čas zaradi varstva otrok in je zaradi tega dajatev, ki se jim prizna, znatno nižja, v nasprotju z evropsko zakonodajo, kakor izhaja iz člena 4 Direktive Sveta z dne 19. decembra 1978 o postopnem izvrševanju načela enakega obravnavanja moških in žensk v zadevah socialne varnosti (79/7/EGS) in člena 5 Direktive 2006/54/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o uresničevanju načela enakih možnosti ter enakega obravnavanja moških in žensk pri zaposlovanju in poklicnem delu (preoblikovano)?
2. Ali so glede na to, da španski predpis, ki določa način izračuna dajatev za trajno nezmožnost za delo kot posledice nesreče pri delu (člen 60(2) uredbe z dne 22. junija 1956), upošteva plačo, ki jo je delavka dejansko prejela v trenutku, ko se je zgodila nesreča, in da španski javni sistem socialne varnosti (člen 237(3) Ley General de la Seguridad Social (splošni zakon o socialni varnosti)) kot družinsko dajatev, za katero se plačujejo prispevki, v prvih dveh letih obdobja skrajšanja delovnega časa zaradi varstva otroka, ki je določeno v členu 37(6) Estatuto de los Trabajadores (zakon o delovnih razmerjih), določa zvišanje osnove za izračun na 100 %, in da je po statističnih podatkih 90 % oseb, ki zaprosijo za skrajšanje, žensk, zgoraj opisani španski predpisi v nasprotju s členom 8 Pogodbe o delovanju Evropske unije, členoma 21 in 23 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, členom 4 Direktive 79/7/EGS in členom 5 Direktive 2006/54/ES in ali pomenijo posredno diskriminacijo na podlagi spola?

Navedene določbe prava Unije

Pogodba o delovanju Evropske unije, člen 8

Listina Evropske unije o temeljnih pravicah, člena 21 in 23

Direktiva Sveta 79/7/EGS z dne 19. decembra 1978 o postopnem izvrševanju načela enakega obravnavanja moških in žensk v zadevah socialne varnosti, členi 1, 3 in 4

Direktiva 2006/54/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o uresničevanju načela enakih možnosti ter enakega obravnavanja moških in žensk pri zaposlovanju in poklicnem delu, členi 1, 2, 5, 7 in 9

Sodba z dne 16. julija 2009, Gómez-Limón Sánchez-Camacho (C-537/07, EU:C:2009:462), točke od 58 do 62

Sodba z dne 18. septembra 2019, Ortiz Mesonero (C-366/18, EU:C:2019:757)

Navedene določbe nacionalnega prava

Decreto de 22 de junio de 1956 por el que se aprueba el texto refundido de la legislación de accidentes del trabajo y Reglamento para su aplicación (uredba z dne 22. junija 1956 o potrditvi prečiščenega besedila predpisov o nesrečah pri delu in pravilnik o izvajanju te uredbe): člen 60 iz dela, naslovljenega „Uporaba pravilnika o zavarovanju za primer nesreče pri delu“

Texto refundido de la Ley del Estatuto de los Trabajadores (prečiščena različica zakona o delovnih razmerjih), potrjena z Real Decreto Legislativo 2/2015, de 23 de octubre (kraljeva zakonska uredba 2/2015 z dne 23. oktobra): člen 37(6)

Texto refundido de la Ley General de la Seguridad Social (prečiščena različica splošnega zakona o socialni varnosti), potrjena z Real Decreto Legislativo 8/2015, de 30 de octubre (kraljeva zakonska uredba 8/2015 z dne 30. oktobra): člen 237(1) in (3) (v različici, ki je veljala pred reformo tega zadnjega odstavka z Real Decreto-ley 2/2023 (kraljeva uredba-zakon 2/2023))

Kratka predstavitev dejanskega stanja in postopka v glavni stvari

- 1 KT (v nadaljevanju: delavka) je opravljala delo blagajničarke v družbi Supermercados Sabeco (v nadaljevanju: družba). Od 2. januarja 2008 je na podlagi člena 37(6) prečiščenega besedila zakona o delovnih razmerjih delala s skrajšanim delovnim časom, in sicer 50 % polnega delovnega časa, zato da je skrbela za svojega 12-letnega otroka. Ta položaj skrajšanega delovnega časa zaradi varstva otroka se je končal 6. oktobra 2019.
- 2 Dne 13. aprila 2019 je utrpela nesrečo pri delu, in sicer je padla na delovnem mestu, zaradi katere sprva ni potrebovala bolniškega staleža, vendar je bila nazadnje ugotovljena začasna nezmožnost za delo od 29. oktobra 2019. Instituto Nacional de la Seguridad Social (nacionalni inštitut za socialno varnost (INSS)) je 2. avgusta 2021 zaradi različnih zapletov, povezanih z njenimi poškodbami, ki so privedli do operacije, sprejel odločbo, s katero je delavko razglasil za popolnoma trajno nezmožno za opravljanje njenega običajnega poklica ter ji priznal pravico do pokojnine v višini 75 % osnove za izračun, pri čemer se ta osnova v skladu s členom 60, točka 2, španske odredbe z dne 22. junija 1956 izračuna na podlagi dejanske plače ponesrečene osebe v trenutku, ko pride do nesreče, in je znašala 8341,44 EUR na leto. Pritožbi, ki sta ju zoper zgoraj navedeno odločbo vložili vzajemna zavarovalnica Asepeyo Mutua Colaboradora de la Seguridad Social št. 151 (v nadaljevanju: vzajemna zavarovalnica) in delavka, sta bili 10. februarja 2022 zavrjeni.

- 3 V okviru tega spora sta bili vloženi dve tožbi, ki ju je predložitveno sodišče združilo, in sicer ena, ki jo je vložila vzajemna zavarovalnica in s katero se izpodbija odločba INSS iz prejšnje točke, ker so poškodbe, ki jih je utrpela delavka, trajne poškodbe, ne pomenijo pa invalidnosti, in zato ne gre za trajno nezmožnost za delo, in druga, ki jo je vložila delavka, katere delovno razmerje z družbo je prenehalo z odpovedjo 14. junija 2019. Tožba vzajemne zavarovalnice ni predmet predloga za sprejetje predhodne odločbe.

Bistvene trditve strank v postopku v glavni stvari

- 4 Delavka s svojo tožbo trdi, da je bila njena osnova za izračun pokojnine zaradi popolne trajne nezmožnosti za delo v okviru njenega običajnega poklica, ki je posledica nesreče pri delu, določena, ne da bi se upoštevalo, da se je njen delovni čas skrajšal za 50 % zaradi varstva otroka, torej se njena plača računa v višini 100 % v ta namen, osnova za izračun pa naj bi bila 1353 EUR na mesec, kar pomeni 16.236 EUR na leto (namesto 8341,44 EUR na leto, kot je določil INSS v svoji odločbi z dne 2. avgusta 2021). Delavka meni, da bi v primeru, če bi se znižana plača izračunala glede na delovni čas, ko je dejansko delala, prišlo do posredne diskriminacije na podlagi spola, saj je 90 % tistih, ki zaprosijo za skrajšani delovni čas zaradi varstva otrok, žensk. Zato trdi, da navidezno nevtralna določba, ki določa način izračuna osnove, škoduje ženskam in jih postavlja v slabši položaj v primerjavi z moškimi, zaradi česar je v nasprotju z Direktivo 79/7.
- 5 INSS zagovarja odločbo z dne 2. avgusta 2021 in trdi, da je bila osnova za izračun delavke določena v skladu s podatki iz plačilnega lista, ki ga je izdala družba in potrdila vzajemna zavarovalnica.
- 6 INSS trdi, da če bi se nesreča zgodila v prvih dveh letih po skrajšanju delovnega časa – trenutno, od reforme člena 237(3) prečiščenega besedila splošnega zakona o socialni varnosti s kraljevo uredbo-zakonom št. 2/2023, gre za tri leta –, bi osnova za obračun prispevkov, ki bi se upoštevala za izračun osnove, ustrezala 100 % zneska, ki bi pripadal delavki, če ne bi prišlo do skrajšanja delovnega časa, ker pa sta od začetka skrajšanja delovnega časa minili več kot dve leti, je bila osnova za obračun prispevkov, ki jo je bilo treba upoštevati kot referenco, osnova, ki je ustrezala delovnemu času, ko je delavka dejansko delala, torej skrajšanemu delovnemu času. Zato meni, da je bilo povsem upravičeno, da se znesek dajatev iz javnega sistema socialne varnosti določi glede na dejansko plačo delavke, ki dela s krajšim delovnim časom, pri čemer skrajšanje delovnega časa zaradi varstva otroka ne upravičuje rešitve, ki bi se razlikovala od rešitve, ki izhaja iz točk 58 in 59 sodbe Sodišča z dne 16. julija 2019, Gómez-Limón Sánchez-Camacho (C-537/07, EU:C:2009:462). Zato meni, da se v tej zadevi ne uporablja niti primarno pravo Unije (člen 8 PDEU ter člena 21 in 23 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah) niti sekundarno pravo (Direktiva 79/7, Direktiva 2010/18 ali trenutno veljavna Direktiva 2019/1158).

- 7 Vzajemna zavarovalnica, ki je tudi tožena stranka v postopku, v katerem je delavka tožeča stranka, nasprotuje tožbi zadnje in trdi, da je bila osnova izračunana na podlagi dejansko prejete plače v skladu s plačilnim listom, ki ga je izdala družba. Meni, da drugačna ureditev ne temelji na nobenem pogoju ali okoliščini, ki bi lahko povzročila diskriminacijo ali neugodno obravnavo delavk.

Kratka predstavitev obrazložitve predloga za sprejetje predhodne odločbe

- 8 Po mnenju predložitvenega sodišča španski predpis (člen 60, točka 2, uredbe z dne 22. junija 1956) določa, da se osnova za izračun dajatve za trajno nezmožnost za delo zaradi nesreče pri delu pridobi na podlagi plače, ki jo je delavka prejela, ko je do nesreče prišlo, saj se izračuna na podlagi osnove za obračun prispevkov za delovni čas, ko je dejansko delala. To pomeni, da je treba v primeru uveljavljanja pravice do skrajšanja delovnega časa zaradi varstva otroka upoštevati plačo, ki ustreza temu skrajšanju, kar je v obravnavanem primeru v primeru delavke pomenilo 50-odstotno skrajšanje, kar posledično vpliva na osnovo za izračun.
- 9 Predložitveno sodišče se sklicuje na sodbo Sodišča z dne 16. julija 2019, Gómez-Limón Sánchez-Camacho, (C-537/07, EU:C:2009:462), da bi na eni strani poudarilo – sklicujoč se zlasti na točke od 60 do 62 te sodbe –, da Direktiva 79/7 državam članicam v nobenem primeru ne nalaga, da osebam, ki so skrbele za svoje otroke, dodelijo posebne ugodnosti iz naslova socialne varnosti, in na drugi strani navedlo, da se Direktiva Sveta 2010/18/EU z dne 8. marca 2010 o izvajanju revidiranega okvirnega sporazuma o starševskem dopustu, sklenjenega med BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP in ETUC, ter o razveljavitvi Direktive 96/34/ES v obravnavanem primeru ne uporablja. Poleg tega je to sodišče menilo, da v obravnavanem primeru ne gre za spremembo pogodbe o zaposlitvi za polni delovni čas v pogodbo o zaposlitvi za krajši delovni čas, tako da se Direktiva Sveta 97/81/ES z dne 15. decembra 1997 o okvirnem sporazumu o delu s krajšim delovnim časom, sklenjenim med UNICE, CEEP in ETUC, ne uporablja.
- 10 Vendar se po mnenju predložitvenega sodišča v sodbi, navedeni v prejšnji točki, ni presojalo, ali zadevni španski predpis s področja socialne varnosti lahko pomeni posredno diskriminacijo na podlagi spola, saj se tega ni zatrjevalo. Prav tako ni bil analiziran statistični dejavnik pogostosti prošenj za skrajšanje delovnega časa zaradi varstva otrok glede na spol.
- 11 Po statističnih podatkih, ki jih je posredoval Tesorería General de la Seguridad Social (nosilec sistema socialne varnosti; v nadaljevanju: TGSS), je bilo med letoma 2020 in 2022 224.513 oseb, ki so stalno delale s skrajšanim delovnim časom na podlagi določb člena 37(6) prečiščenega besedila zakona o delovnih razmerjih. Od tega je bilo 22.110 moških (9,85 %) in 202.403 žensk (90,15 %). Predložitveno sodišče navaja, da se zastavlja vprašanje, ali lahko pravilo, ki je glede socialne varnosti navidezno nevtravno, vendar negativno vpliva na višji

odstotek žensk, saj so ženske tiste, ki v večini primerov koristijo pravico do skrajšanega delovnega časa, povzroči posredno diskriminacijo na podlagi spola.

- 12 Poleg tega predložitveno sodišče navaja, da se v primerih, v katerih se fiktivno prizna osnova za obračun prispevkov za polni delovni čas (obdobje, ki je bilo v trenutku, ko je bila delavki priznana trajna nezmožnost za delo, določeno kot prvi dve leti skrajšanega delovnega časa zaradi varstva otroka, ki pa je zdaj po reformi člena 237(3) prečiščenega besedila splošnega zakona o socialni varnosti s kraljevo uredbo-zakonom 2/2023 določeno na tri leta), strošek razlike med pokojnino, izračunano na podlagi zmanjšane osnove, in pokojnino, ki je rezultat (fiktivne) osnove, izračunane od 100 % (strošek, ki ga prevzame sam upravljavec socialne varnosti), zakonsko šteje za javno dajatev, za katero se plačujejo prispevki, in ne gre za strošek podjetij niti vzajemnih zavarovalnic. V sodbi Sodišča z dne 16. julija 2019, Gómez-Limón Sánchez-Camacho (C-537/07, EU:C:2009:462), ni bil analiziran niti ta vidik.
- 13 Predložitveno sodišče se sklicuje na možnost, da je ta dajatev izključena iz področja uporabe Direktive 79/7 (člen 3(2)), ker gre za družinsko dajatev. Vendar meni, da čeprav gre za družinsko dajatev, prevlada tveganje, ki je krito s to direktivo, torej nesreča pri delu. Po njegovem mnenju gre torej za javno dajatev, za katero se plačujejo prispevki in ki krije tveganje, predvideno v Direktivi 79/7. Čeprav je navidezno nevtralna, saj so naslovniki vse osebe obeh spolov, statistična resničnost kaže na to, da izredno negativno vpliva na ženske: dajatev je veliko nižja – v obravnavanem primeru za 50 % nižja – za ženske, ki so uresničevale pravico do skrajšanja delovnega časa in ki dobivajo pokojnino zaradi trajne nezmožnosti za delo zaradi nesreče pri delu.
- 14 Glede na navedeno predložitveno sodišče meni, da je treba za rešitev zadeve, ki jo obravnava, vložiti ta predlog za sprejetje predhodne odločbe.